

Assignatura: Pensament Geogràfic (Teoria i Mètode en Geografia)
Professora: M. Dolors García Ramon

Programa

1. Les geografies del passat i del present: canvi i continuïtat en la història de la disciplina. El concepte de paradigma.
2. Geografia i entorn social: la geografia entesa com a compromís social.
3. Els orígens de la geografia moderna: Humboldt i Ritter
4. El procés d'institucionalització de la geografia.
5. L'aportació de l'escola alemana: Ratzel. La "Geopolitik". El determinisme ambiental.
6. Els inicis de l'escola francesa. L'aportació d'en Reclus.
7. Vidal de la Blache i l'evolució de l'escola francesa. El concepte de gènere de vida i la metodologia regional.
8. Els inicis de la geografia anglosaxona. Sauer i l'enfocament culturalista. L'anàlisi històrica en geografia.
9. Ruptura i continuïtat: el debat neopositivista a partir dels anys 50. La institucionalització de la "new geography".
10. La recerca de nous horitzons als anys 70. La geografia radical, la geografia crítica i l'anàlisi marxista en geografia.
11. Geografia i fenomenologia: cap una geografia humanística. La re-descoberta i re-elaboració dels conceptes de lloc i regió.
12. Espai, entorn i gènere. La introducció de l'anàlisi feminista en geografia.
13. La geografia a l'inici de la dècada dels 90: l'últim "isme"?, el post-modernisme en l'anàlisi geogràfica.

Notes

- el tractament dels diferents punts del programa serà necessàriament desigual quant al temps i al detall.

- les classes seran de tres tipus: exposició per part de la professora, discussió de textos llegits amb anterioritat i anàlisi de vídeos de geògrafs. Les discussions de textos tindran

sempre un ponent o ponents. Cal tenir en compta que una part dels textos està en francès, italià i anglès; malgrat, però, l'escassetat de material, es farà un esforç per a que els textos siguin en castella o català.

- les avaluacions es faran sobre la base:

- a) una ressenya d'algun llibre de caràcter general (tipus manual) sobre el pensament geogràfic. S'haurà de triar entre els llibres marcats amb un asterisc a la bibliografia i l'extensió serà entre 6 i 8 pp. (-a presentar a principis de desembre).
- b) participació i assistència a les classes, sessions de vídeo i exposicions fetes a classe. Cada final de trimestre s'haurà de presentar un dossier amb un resum de les idees bàsiques.
- c) un treball escrit sobre un autor o un tema relacionat amb l'assignatura. El tema s'ha de discutir amb la professora i cal tenir-lo triat per a després de Nadal.
- d) una prova escrita sobre les exposicions teòriques fetes a classe i la bibliografia de referència obligatòria.

Bibliografia(llibres) (1)

ASCON, R. et al. (ed.) La geografía al servicio de la vida (antología de textos de E. Reclus), Barcelona, Nadir.

* BAILLY, A. et al (1984) Les concepts de la géographie humaine, Paris, Masson.

BOSQUE MAUREL, J. (ed.) (1987) La geografía española y mundial en los años ochenta (Homenaje a D. Manuel de Terán), Madrid, Universidad Complutense.

BERDOULAY, V. (1981) La formation de l'école française de géographie (1870-1914), Paris, Bibliothèque Nationale.

- - - - - (1988) Des mots et des lieux: la dynamique du discours géographique, Paris, C.N.R.S.

BREITBART, M. (ed.) (1989) Anarquismo y Geografía, Vilassar de Mar, Oikos-Tau.

* BUTTIMER, A. (1980) Sociedad y medio en la tradición geográfica francesa, Barcelona-Vilassar de Mar, Oikos-Tau. (traducción del original inglés de 1971)

- - - - - (1983) The Practice of Geography, Londres, Longman.

* CAPEL, H. (1981) Filosofía y ciencia en la geografía contemporánea: una introducción a la geografía. Barcelona, Barcanova.

- - - - & URTEAGA, J.L. (1982) Las nuevas geografías, Barcelona, Salvat Aula Abierta.
- * CLAVAL, P. (1974) Evolución de la geografía humana, Barcelona-Vilassar de Mar, Oikos-Tau. (traducción de una edición revisada del original francés de 1968)
- * - - - - (1982) Géographie humaine et économique contemporaine, Paris, PUF Fundamental.
- CLOZIER, R. (1967) Histoire de la Géographie, Paris, PUF.
- CHORLEY, R. J. (ed.) Directions in Geography, Londres, Methuen.
- DICKINSON, R. F. (1969) The Makers of Modern Geography, Nova York, Praeger.
- DOCUMENTS D'ANALISI METODOLOGICA EN GEOGRAFIA (1977) no.1. Número monográfico sobre La geografía radical anglosajona, Universitat Autònoma de Barcelona.
- DOCUMENTS D'ANALISI GEOGRAFICA (1989), no.14. Número monográfico sobre Geografía y género, Universitat Autònoma de Barcelona
- DUNBAR, G. (1985) The History of Modern Geography: an Annotated Bibliography of Selected Works., Nova York, Garland Publishing Inc.
- ESTEBANEZ, J. (1982) Tendencias y problemática actual de la geografía, Madrid, Cincel.
- FREEMAN, T. W. (1961) A Hundred years of geography, Londres, Longman.
- - - - - (1980) A History of Modern British Geography, Londres, Longman.
- * GARCIA BALLESTEROS, A. (ed.) (1986) Teoría y práctica de la geografía, Madrid, Alhambra Universidad.
- - - - - (ed.) (1986) Geografía y marxismo, Madrid, Universidad Complutense.
- * GARCIA RAMON, M. D. (ed.) (1985) Teoría y método en la geografía humana anglosajona, Barcelona, Ariel.
- * GOMEZ MENDOZA, J. et al. (1982) El pensamiento geográfico: estudio interpretativo y antología de textos., Madrid, Alianza Univ. Textos.
- GREGORY, D. (1984) Ideología, ciencia y geografía humana. Barcelona-Vilassar de Mar, Oikos-Tau. (traducción del original inglés de 1978).

- * GREGORY, D. et al. (eds.) (1989) Horizons in Human Geography, Londres, Macmillan.
- HARVEY, D. (1983) Teoría, leyes y modelos en geografía, Madrid, Alianza Universidad. (traducción del original inglés de 1969)
- - - - (1989) The Condition of Postmodernity, Londres, Blackwell.
- * JACKSON, P. (1989) Maps of Meaning. An Introduction to Cultural Geography. London, Unwin Hyman.
- * JAMES, P. (1972) All Possible Worlds: a History of Geographical Ideas, Nova York, Bobbs-Morrill.
- * JOHNSTON, R. J. (1979) Geography and Geographers: Anglo-American Geography since 1945, Londres, Arnold.
- - - - - et al. (1986) La geografía actual, Barcelona, Ariel. (traducción del original inglés de 1984)
- KHUN, T. S. (1979) La estructura de las revoluciones científicas, México, FCE (traducción del original inglés de 1970)
- LACOSTE, Y. (1976) La geografía: un arma para la guerra, Barcelona, Anagrama (traducción del original francés de 1976)
- MEYNIER, A. (1969) Histoire de la pensée géographique en France, Paris, PUF col. SUP.
- NOGUE, J. (1985) Una lectura geografico-humanista del paisatge de la Garrotxa, Girona, Col. legi Universitari.
- ORTEGA, N. (ed.) (1977) Geografía, ideologías, estrategias espaciales, Madrid, Dédalo.
- - - - - (1987) Geografía y cultura, Madrid, Alianza Universidad.
- OWENS, P. et al. (1984) Radical Geography: an Annotated Bibliography, Norwich, Geo Books.
- PEET, R. (ed.) (1977) Radical Geography, Chicago, Maaroufa Press.
- * - - - - & Thrift, N. (eds.) (1989) New Models in Geography, London, Unwin Hyman.
- QUAINI, M. (1981) La construcción de la geografía humana, Barcelona-Vilassar de Mar, Oikos-Tau. (traducción del original italiano de 1978)
- * SANTOS, M. (1990) Por una geografía nueva, Barcelona, Espasa Calpe.
- SCHAEFER, F. K. (1971) Excepcionalismo en geografía, Barcelona, Ediciones Universidad de Barcelona. (traducción del original inglés de 1953).

SOJA, E. W. (1989) Postmodern Geographies: The Reassertion of Space in Critical Social Theory., Londres, Verso.

* STODDART, D. R. (1986) On Geography and its History, Oxford, Blackwell.

* VILA VALENTI, J. (1983) Introducción al estudio teórico de la geografía, Barcelona, Ariel.

VAGAGGINI, V. (ed.) (1973) Spazio geografico e spazio sociale, Milano, Franco Angeli.

* - - - - - (1982) Le nuove geografie, Genova/Ivrea, Herodote Paperbacks Universita.

VICENTE, M. T. (1983) Eliseo reclus: la geografía de un anarquista, Barcelona, Los Libros de la Frontera.

* WOMEN & GEOGRAPHY STUDY GROUP OF THE I. B. G. (1984) Geography and Gender: an Introduction to Feminist Geography, Londres, Hutchinson.

(1) A més d'aquesta bibliografia de llibres, al començament de cada apartat se'n donarà de més específica, en particular d'articles per a les discussions.

Bellaterra , juny del 1990.